

Vyjádření Asociace náhradní výchovy ke kauze „Zlobivé děti z DD na psychiatrii“

Asociace náhradní výchovy zásadně odmítá tendenční a nevyváženou prezentaci a výklad některých novinářů v příspěvcích týkajících se údajného zneužívání psychofarmak a nesprávného umístování dětí na léčebné pobyty do psychiatrických léčeben, v případě dětí jinak umístěných v zařízeních pro ústavní výchovu (DD, DGÚ, DDŠ, výchovné ústavy).

Úvodem je nutno konstatovat, že problematika užívání psychofarmak je plně v gesci, odpovědnosti a rukách úplně někoho jiného než jsou ředitelé dětských domovů (žádný ředitel zařízení tyto léky nepředepisuje, nerozhoduje o umístění a délce pobytu dítěte v psychiatrickém zařízení). Všechna tato opatření jsou součástí procesu, který je jen a jen v rukách odborníků z řad lékařů. Ředitel zařízení je pak pouze a jenom tím, kdo je povinen opatření lékařů (medikace apod.) uvést v život a dodržovat. Je smutné, že za rozhodnutím a teoreticky možným pochybením někoho jiného (lékaře – odborníka) je činěn odpovědným, a následně pranýřován, někdo jiný, tj. zařízení pro ústavní výchovu.

Dále je nutné si uvědomit, že život v dětských domovech podléhá pro laika neuvěřitelnému systému úřednických a odborných kontrol (ČŠI, státní zastupitelství, soudy, krajské úřady, orgány ochrany dětí, ombudsman, hygiena, úřady práce atd.). Jsme přesvědčeni, že není možné, aby k úmyslnému zneužívání psychofarmak pod takovou kontrolou docházelo. Navíc i pohled veřejných institucí (školy, kroužky atd.) je také součástí života v našich zařízeních a tedy také sehrává určitou kontrolní roli.

Tendenční medializace problému pak věc jenom komplikuje a zastírá podstatu věci. Jsme přesvědčeni, že pokud úřad ombudsmana zjistí konkrétní pochybení, pak je určitě konkrétně řeší s příslušnými orgány a tak to zcela určitě má být. Paušalizování problému násobené uvedenou jednostrannou medializací pak ohromně škodí našim zařízením, která jsou ve velké většině v naprostém pořádku.

Každé dítě je také ve stálém kontaktu (4x ročně) se svým příslušným pracovníkem sociálně právní ochrany dětí (OSPOD), který o léčení zásadních nemocí ví, a i osobním jednáním s dítětem v případě užívání psychofarmak má možnost vše sledovat a k řešení se vyjadřovat (včetně případného umístění v psychiatrické léčebně).

V každém případě a to je skutečností celá kauza odhaluje jiný problém – neexistenci specializovaných zařízení pro děti se složitými psychickými a psychiatrickými poruchami.

Tyto děti v našich zařízeních jsou. Mnohdy ohrožují zásadně výchovu dětí v kolektivu, ale i v celé řadě případů bezpečnost resp. životy ostatních dětí. Svým charakterem problematiky je pak neumí řešit školské, zdravotnické, ani sociální zařízení. Tyto děti pak žijí ve věčném putování mezi jednotlivými resortními zařízeními, kterých se problematika dotýká. Tuto záležitost dle našeho názoru má řešit stát dohodou a konkrétními kroky mezi uvedenými resorty tak, aby se v rychlém čase našla dobrá řešení pro tento typ dětí.

Je smutné a zarážející, že uvedená problematika se objevuje v době, kdy je v Parlamentu ČR projednávána novela Zákona č. 109/2002 Sb. O ústavní a ochranné výchově. Nebo je to snad úmysl některých skupin lidí a institucí komplikovat a ohrožovat projednávání zákona, který má opět vylepšit život dětí v našich zařízeních? Bohužel je i tato možnost reálná a známá i z jiných oborů (ekologičtí aktivisté v souvislosti s jinými zákony apod.).

Pro nás v zařízeních pak negativní dopad takového klamání veřejnosti znamená špatný pohled veřejnosti na děti, které se pak stávají v kolektivu dětí ve školách, sportovních oddílech, kulturních akcích mnohdy terčem posměchu.

Miloš Pícek
předseda ANV